

Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos
Julkaisusarja 3, Strategian asiantietoa, No 8, 2008
ISSN 1236-4975

YHTEISKUNNAN ELINTÄRKEIDEN TOIMINTOJEN TURVAA- MISEN STRATEGIA (YETTS)

Jarno Limnéll

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittiset selonteot ovat 2000-luvulla edellyttäneet erillisen selvitystyön tekemistä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen määrittämisestä sekä niihin liittyvien tarvittavien suunnitelmien laatimisesta. Valtioneuvoston hyväksymät periaatepäätökset ja niitä täydentävät *yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen* (YETT) -strategiat ohjaavat suomalaisen yhteiskunnan varautumista erityis- ja poikkeustilanteisiin. YETT-strategian tavoitteena on selkiyttää eri ministeriöiden ja hallinnonalojen välisiä vastuusuhteita sekä ohjata yhteistyötä ja edellytettävää suorituskykyä kaikissa kuvatuissa uhka- ja turvallisuustilanteissa. Tavaksi on muodostumassa YETT-strategian päivittäminen kerran hallituskaudessa – selontekomenettelyä konkretisoiden.

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan päämäärien mukaisesti yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisella pyritään ylläpitämään valtiollinen itsenäisyys sekä yhteiskunnan turvallisuus ja kansalaisten elinmahdollisuudet. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen perustuu normaaliolojen järjestelyihin ja strategialla yhtenäistetään sekä yhteensovitetään valtioneuvoston ohjesäännön määrittelemää eri hallinnonalojen varautumista. Siinä on otettu huomioon niin elinkeinoelämän yritysten ja kansalaisjärjestöjen roolit kuin kansainvälistyminen ja EU-jäsenyyskin. YETTS on siten kokonaismaanpuolustuksen ja siihen liittyvien eri toimintojen yhteensovittamista.

YETT-strategian toimeenpanon seurannasta ja tarvittavista toimien yhteensovittamisesta vastaavat turvallisuus- ja puolustusasiain komitea sekä ministeriöiden valmiuspäälliköt.

Turvallisuuskäsityksen laajentamisen myötä on huomiota kiinnitetty kasvavissa määrin sotilaallisten uhkakuvien lisäksi poliittiseen, taloudelliseen, yhteiskunnalliseen ja ympäristölliseen turvallisuuteen. YETTS:ssa esitetyn varautumisen perustana on uhkamallien ja turvallisuus-tilanteiden laaja-alainen määrittely – painopisteen ollessa poikkihallinnollisessa valtiollisessa turvallisuudessa. Laaja-alaisuus tarkoittaa turvallisuutta vaarantavaa monimutkaista uhkien kirjoa, alkaen tietoverkkouhkista ja luonnon ääri-ilmiöistä päätyen terrorismiin ja aseellisen voiman käyttöön.

Valtion keskeisimpinä tavoitteina on puolestaan luoda kyky varautua ja vastata esitettyihin turvallisuutta uhkaaviin tekijöihin, keskittäen kaikki mahdolliset – niin kansalliset kuin kansainvälisetkin – voimavarat tilanteen ennaltaehkäisyyn ja tarvittaessa tilanteen hallintaan ja jälkiseurausten hoitamiseen. YETT-strategia määrittää toisaalta suomalaisen yhteiskunnan elintärkeät toiminnot (kuten valtion johtaminen ja sisäisen turvallisuuden ylläpitäminen) ja toisaalta eri hallinnonalojen tehtävät, joilla esitetyt elintärkeät toiminnot kuvattuja uhkamalleja vastaan turvataan. Elintärkeät toiminnot ovat yhteiskunnalle välttämättömiksi kuvattuja toimintokokonaisuuksia, joiden on oltava turvattuina joka hetki.

YETT-strategia on perimmiltään valtioneuvostotasoinen ohjausasiakirja, joka pyrkii antamaan ajantasaiset ja yhteneväiset perusteet toimivaltaisten ministeriöiden ja hallinnonalojen varautumis- ja yhteistoimintajärjestelyille. Tällöin tavoitellaan poikkihallinnollista valmiutta uhkamalleihin varauduttaessa – ja tarvittaessa vastattaessa. Seurantajärjestelmät ja erilaiset valmiusharjoitukset muodostuvat vastaavasti merkittäviksi sekä strategian toimeenpanossa että kehittämisessä. YETTS esittelee myös valtion kriisijohtamisen mallin, jossa määritellään toiminta- ja toimijajärjestys erilaisissa ongelmatilanteissa.

YETT-strategian olemassaolo vahvistaa parhaimmillaan läpinäkyvyydellään luottamusta hallintoa ja viranomaistoimintaa kohtaan lisäten siten kansalaisten turvallisuuden tunnetta.

Kirjallisuutta:

Hyvärinen, Pertti. ”Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen”, teoksessa Maanpuolustuskorkeakoulu, *Tietoja Suomen kokonaismaanpuolustuksesta 2006*, Helsinki 2005, s. 124–129.

Rimpi, Kari. *YETT-strategian esittely 22.11.2007*, Turvallisuus- ja puolustusasiain komitean arkisto.

YETTS-internet-sivut (www.yett.fi).

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia, Valtioneuvoston periaatepäätös, 23.11.2006.